

CIA MEA CULPA TEATRE ESCOLAR

“De la Mequinensa desapareguda neix la nostra dramatúrgia”

// BERENGUER DE MUSSOTS

Aquest curs escolar, que som a punt de tancar, han estat diverses les companyies teatrals que, aprofitant que el recull de contes *El Cafè de la Granota* de Jesús Moncada és de lectura prescriptiva per als estudiants de batxillerat a Catalunya, han volgut fer-ne una adaptació escolar. D'entre aquestes companyies de teatre escolar ha estat Cia Mea Culpa la que ha fet, segurament, l'adaptació més reeixida.

Pregunta. *Qui sou Cia Mea Culpa Teatre Escolar?*

Resposta. La Companyia Mea Culpa és una companyia barcelonina de teatre professional formada per actors i actrius llicenciats en Art dramàtic per l'Institut del Teatre de Barcelona. Bàsicament ens dediquem a posar en escena lectures obligatòries de batxillerat. Tot i que el curs vinent volem ampliar l'oferta educativa a infantil i primària.

P. *Quan i on veu nàixer com a companyia teatral?*

R. La Companyia neix a Barcelona fa dos anys fent un espectacle anomenat *Tres actos fuera del tiempo* basat en la novel·la *Nada* de Carmen Laforet. L'experiència va ser molt positiva i vam quedar encantats de treballar per al públic escolar. El públic adolescent ens va rebre molt bé. Per aquest curs que ja s'acaba, vam decidir fer un espectacle basat en *El Cafè de la Granota* de Jesús Moncada. La veritat és que ha estat un projecte fascinant per a la companyia per la relació que hem tingut amb Mequinensa i els seus habitants.

P. *Com és que us acosteu a l'obra de Jesús Moncada?*

R. Vam llegir les lectures prescriptives de batxillerat i ens vam enamorar des d'un primer moment del *Cafè de la Granota*! Vam pensar que teatralment podia ser molt interessant per aquest ritme vertiginós que tenen els contes del Moncada,

Representació de Mea Culpa
BERENGUER DE MUSSOTS

la seva ironia, humor... Ens vam convertir en uns fans del Moncada i el seu univers tan peculiar. En poques paraules vam quedar atrapats! Com diu la seva germana Rosa Maria: “Alerta amb el Jesús, que enganxa! És droga dura!” I té tota la raó! Passa com amb Shakespeare: com més el llegeixes més ganes tens de tornar-lo a llegir! Després els actors –M. Àngels Largo i Armand Villén– vam escriure la dramatúrgia dels contes.

P. *Com la valoreu?*

R. Bé, l'obra de Jesús és magistral! *Camí de Sirga* és el *100 años de Soledad* de García Márquez de la llengua catalana. Com sempre diu l'Armand Villén en els col·loquis posteriors a l'obra “és una de les potes de la literatura catalana”, i és totalment cert! Té la categoria d'un premi Nobel.

P. *Com trobeu que valoren els nois i noies que veuen la vostra versió d'El Cafè de la Granota?*

R. La veritat és que estem molt contents amb la rebuda que ha tingut. Els nois i noies estan súper atents i segueixen l'obra amb entusiasme. El públic adolescent és una prova de foc: si s'avorreixen comencen a moure's, parlar i a jugar amb el mòbil i disconnecten totalment. Però si els interessa, són un

públic molt entusiasta i agraït. Nosaltres hem tingut la gran sort que el nostre treball els atrapa des del primer minut, i és un goig. Ens han arribat valoracions dels alumnes molt bones. Fins i tot un deia que la representació millorava l'obra escrita! Imagina't!!!

P. *I els professors?*

R. Els professors estan encantats i tots volen repetir l'any vinent. El que més valoren és el fet que parlem amb mequinensà. Això li dona a l'obra més autenticitat. També ens feliciten per la dramatúrgia que hem fet dels contes. Tots coincideixen que després de veure l'obra els nois i noies entenen millor el llibre i el que significa l'univers de Moncada.

P. *On l'heu representada?*

R. A Barcelona, Santa Coloma de Gramenet, L'Hospitalet de Llobregat, Sant Andreu de la Barca, Martorell, Vic, Puig-Reig, Sallent, Amposta i Mequinensa.

P. *Fins quan teniu intensió de representar-la?*

R. Doncs ara per ara fins al 2016 serà lectura obligatòria. El curs vinent ja tenim moltes més actuacions aparaulades a part dels que repeteixen, així que ens queden dos cursos més!

P. *Com ha estat la vostra relació amb Mequinensa i amb els mequinensans?*

R. Ha estat un enamorament bestial!

És més ens atrevim a dir que serà un amor per tota la vida! La regidora de cultura de Mequinensa, la Gemma Nadal, ens ha rebut amb el braços oberts i ens va presentar gent de Mequinensa. Vam estar tot un matí xerrant amb mequinensans que havien viscut a l'antic poble. Els vam gravar i els seus testimonis surten en veu en *off* a l'obra. Va ser una experiència molt enriquidora. A partir d'aquesta trobada va començar la nostra història d'amor amb "lo Poble" i vam decidir explicar la desaparició de l'antiga Mequinensa juntament amb els contes. Després vam conèixer la Rosa Maria Moncada, tot cor! I l'Hèctor Moret, que ens assessorat lingüísticament. De fet, la seva aproximació al parlar de Mequinensa ens ha estat de molta ajuda! El moment culminant per nosaltres va ser quan un divendres nit fem l'obra a Mequinensa per a tot el poble. Va ser una acollida bestial. L'alcaldeessa Magda Gòdia ens va fer una forta i emotiva abraçada i ens va regalar l'última edició d'*Estremida memòria* i un llibre sobre la història de Mequinensa. Envegem la sort d'alguns mequinensans d'haver tingut el privilegi de conèixer personalment a Jesús Moncada. Quan parlen d'ell els hi brillen els ulls. És una llàstima que ens deixés tan aviat!

P. Com ha estat la vostra adaptació d'El Cafè de la Granota?

R. Doncs precisament d'aquesta fascinació sobre la Mequinensa desapareguda neix la nostra dramàtúrgia. La nostra obra es diu *El darrer dia del Cafè de la Granota* i representa l'últim dia del Cafè de la Granota abans de desaparèixer sota el pantà, aquest és el fil conductor. El matrimoni del cafè, l'Adelaida i el Fernando, recullen els seus últims efectes personals mentre recorden les diferents històries que han viscut en el seu poble. Aquestes històries són quatre contes del llibre d'*El Cafè de la Granota*: 'Futbol de ribera', 'La Plaga de la Ribera', 'L'assassinat del Roger Ackroyd' i 'Paraules des d'un oliver'. Finalment el so d'una detonació els recorda que han d'abandonar la seva casa i s'acomien mentre sona 'Ebre Nostre' d'Enriqueta Moncada, cantat a *cappella* per la mequinensana Araceli Gòdia. Posa la pell de gallina!

II CAMPUS DE MÚSICA I BALLS POPULARS A MÓRA D'EBRE

Un insòlit espai d'aprofundiment en la nostra cultura tradicional

// MÀRIO SASOT

Los dies 16 al 20 de juliol d'enguany tindrà lloc a Móra d'Ebre la segona edició del *Campus de Música i Ball populars de les Terres de l'Ebre, Matarranya i Nord Valencià* que, amb un nom ampliat, més acord amb la realitat geogràfica dels continguts, promou l'associació cultural "Riu en So" i la plataforma cultural "Espai de So" de Tortosa.

Els promotors d'aquesta iniciativa cultural, que van comptar l'any passat amb el suport de la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Móra d'Ebre, el Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre, la Diputació de Tarragona, la Universitat Rovira i Virgili, l'Institut Ramon Muntaner, etc., han aconseguit en aquesta ocasió ampliar el nombre d'entitats col·laboradores, entre les quals estan les associacions integrades en la Iniciativa Cultural de la Franja, el Rolde de Estudios Aragoneses, Gaiteros de Aragón, Omnium Cultural i altres.

Des de la seua creació, els coordinadors, els germans alacantins Lluís-Xavier i Miquel-Àngel Flores, han volgut que el *Campus* se centre "en la tradició etnomusical que comparteixen les comarques de l'Ebre d'administració catalana, el Matarranya aragonès i el Baix Maestrat i els Ports al País Valencià, i que tenen, entre molts altres elements, la jota com a tret identitari".

El *Campus* s'articula en 17 tallers oberts a tothom que tinga interès en un major coneixement de la cultura musical tradicional del territori. En aquest sentit, per tal d'aportar noves recerques i estudis centrats en aquest camp, naix *Espai de So*, col·lectiu integrat per professionals catalans i valencians de la música i el ball tradicionals que estan duent a terme actuacions diverses (tallers, publicacions, conferències, edició de CDs, etc.) en aquesta línia.

Els tallers s'agrupen en tres eixos bàsics del folklore dels territoris de l'antiga diòcesi de Tortosa: el cant (la cançó enversada i els gèneres no improvisats), l'organologia (instruments i formacions musicals tradicionals) i les manifestacions coreicomusicals: el ball, la dansa ritual i el ball de plaça.

La participació d'importants estudiosos de la música i el ball populars, com els esmentats germans Flores, Toche Menal,

Toche Menal i Àngel Vergara (La Chaminera) uns dels professors invitats al Campus

MÀRIO SASOT

Àngel Vergara (La Chaminera), Eliseo Parra, Emilio del C. Tomás, Mateu Xurí, Montserrat Garrich, etc., és fonamental perquè "el Campus pretén consolidar-se com un punt d'encontre per a l'aprenentatge, l'intercanvi i la difusió de coneixements, la interrelació, la convivència i el treball de grup en un privilegiat entorn del territori catalanoparlant com són les seues comarques centrals", segons explicà Lluís-Xavier Flores.

Un altre objectiu del *Campus*, segons Flores, és "superar, a través de les més recents investigacions i l'abundant bibliografia produïda, algunes visions caduques i incompletes que presenten la realitat musical de les Terres de l'Ebre i comarques veïnes basada encara en certs tòpics i tics que no responen a la diversitat del patrimoni etnomusical del territori".

Per a participar en el *II Campus de Música i Ball Populars de les Terres de l'Ebre, Matarranya i Nord Valencià* cal haver fet els 16 anys. Els tallers van destinats a qualsevol persona interessada en la cultura tradicional, tinguen o no formació prèvia. L'activitat també està dirigida a la formació del professorat de Primària i Secundària així com a l'alumnat universitari, i està reconeguda pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya amb un certificat de 30 hores.

El preu d'inscripció per al curs complet (30 hores lectives, de dimecres a dissabte) és de 150 euros. També existeix la modalitat de matriculació parcial per tallers o dies solts amb preus més reduïts. Més informació a la pàgina facebook "Campus de Música i Ball de les Terres de l'Ebre" i el web <http://www.moradebre.cat/>